

de enkelte Forhold der i det Hele taget ellers skal jeg ikke indlade mig paa; her taler jeg kun refererende om, hvad jeg har hørt, og hvad jeg selv har erfaret, og iøvrigt vil jeg kun tale om min egen Opfattelse. Jeg er af den Anskuelse, at stærkere kan Stemningen hos Oppositionen ikke være for en Forandring i det Nuværende. Jeg tror, at enten Oppositionen vil eller ikke, er den nødt til en Ting, nemlig at staa fast og holde sammen i en naturlig Opposition mod det nuværende Regimente, fordi det er en Livsbetingelse for, at vi overhovedet, som ogsaa antydet af en anden Taler, kunne eksistere. Der kan ske Frafald, der kan fordolbes forbigaaende Forstyrrelser, men disse forbigaaende Forstyrrelser ville strax blive oprettede af Folkestemningen, og hvilke specielle Anskuelser end En eller Anden kan have under de nuværende Forhold, saa har jeg den Opfattelse — man kan sige mig imod, om man vil — at Folkets paa en mangeaarig Erfaring begrundede Anskuelse er den, at det er en politisk Nødvendighed, at det er en Livsbetingelse for vor Frihed og vort Folk, at Oppositionen staaer fast imod det Regjerings-system, som i de senere Aar har eksisteret her. Jeg vil indrømme, at i Et kan vist Oppositionen faae et videre Mandat — naar jeg siger Mandat, veed jeg jo nok, at vi ene ere bundne ved vor Overbevisning, men det maatte være daarlign med vor Overbevisning, hvis vi i den Henseende ikke delte Anskuelser med det Folk, vi politisk have levet sammen med saalænge — i en Henseende tror jeg altsaa, at vi, uden at bryde den Stemning, der er tilstede hos Befolkningen, kunde faae Billigelse af, Indrømmelse af en anden Stilling, og det er, naar andre Betingelser ere tilstede, under Samarbejde med de forskellige Kræfter, at vise den Smodekommen, som Sagerne og Omstændighederne kræve, for at Arbejdet kan bære sin Frugt, men alt dette kun, naar Folkets forfatningsmæssige Ret var i tilbørlig Grad anerkjendt. Saaledes har jeg opfattet Stemningen hos Befolkningen, og jeg tror, at det er Alles Ønske at være i Overensstemmelse med dennes velbegrundede Anskuelse. Dette vil nu være Folkets Sag; men det forekommer mig ogsaa, at vi, forskellige som vi kunne være paa forskellige Omraader, maa kunne sige vor Opfattelse af, hvad der er Oppositionens

Opgave ogsaa i denne Samling. Det er jo nu en mærkelig Stilling, dette Lands Opposition har. Oppositionen i andre Lande har den Opgave at vinde Flertal, at arbejde for sine Anskuelser, søge at bevise, at disse ere de bedste for Folket og Fædrelandet, og bevise dem saa klart og indtrængende, at de faae Flertallet af Befolkningen til at anerkjende dem med dem, og saa ophøre de at være Opposition. Anden Opgave har Oppositionen i andre Lande ikke; men den Opgave ere vi forlængst ovre, vi kunne slet ikke sammenstilles med Oppositionen i andre Lande, thi den Opgave, der er Oppositionens i andre Lande, den have vi slet ikke, den ere vi længst ovre. Vi staae alt med dette stærke Flertal, der trods de forskellige Nuancer ligeoverfor Spørgsmaalet, om man skulde kunne bryde Folkethingets Stilling og forfatningsmæssige Standpunkt, ikke er til at rokke. — Man kan bruge, hvilke Midler man bruge vil, man kan opløse og opløse og hvad end ellers, der er Intet at gøre ved det — den Opgave er løst. Man hører imidlertid saa tidt, at dette er ikke nok, men at vi skulde vinde Mindretallet ogsaa. Sa, jeg holder af at være Ven med saa mange gode Mennesker som muligt, og jeg benægter ikke, at der ogsaa kan findes gode Mennesker i Mindretallet, sjøndt det somme Tider har været strengt nok at fastholde den Tankegang i den Henseende, som det var ønskeligt, at man kunde fastholde. Jeg negter altsaa ikke, at det var overmaade behageligt, om man ogsaa kunde vinde Mindretallet, men det kan jeg ikke erkjende, at dette er et Flertals Pligt. Vi skulde altsaa indrømme, at vi først have nogen Ret, nogen Betydning, naar vi have faaet de Folk, som ifølge deres Omstændigheder, ifølge deres Natur ikke kunne være vore Meningsfæller, til at være vore Meningsfæller; nei, det, der ligger for os, er ikke det, men det, der ligger for os, er at faae vore Modstandere til at erkjende, at Flertallet har een Ret og Mindretallet en anden, altsaa faae dem ind paa en grundlovs-mæssig Opfattelse af Begyndelsesgrundene i den konstitutionelle A. B. C. Det kan tage Tid at faa dem til Erkjendelse deraf. I Lande, hvor man har indført Revolutionen som Institution, er jo, som Historien viser, noget Saadant temmelig let gjort. Der siger man: Ville de ikke, saa skulde de, og saa er det